

Безпалова Ольга Ігорівна,

к.ю.н., доцент, начальник кафедри адміністративної діяльності ОВС факультету з підготовки фахівців для підрозділів міліції громадської безпеки та кримінальної міліції у справах дітей Харківського національного університету внутрішніх справ

УДК 351.746.1(477)

Основні напрямки взаємодії України та Європейського Союзу у правоохоронній сфері

У статті обґрунтовано необхідність розширення європейського простору юстиції, свободи та безпеки; з'ясовано місце України у цьому процесі. Визначено ключові фактори, що стоять на шляху до набуття Україною статусу повноправного члена Європейського Союзу, що дозволило класифікувати їх на внутрішні та зовнішні. Сформульовано пріоритетні напрями співробітництва Європейського Союзу та України у сфері юстиції, свободи та безпеки та надано їх характеристику. Запропоновано конкретні шляхи підвищення ефективності взаємодії правоохоронних органів України та Європейського Союзу (як його спеціальних інституцій, так і національних правоохоронних органів держав-членів) у правоохоронній сфері. Наголошено на необхідності запровадження практики контролю якості співробітництва України та Європейського Союзу у правоохоронній сфері.

Ключові слова: європейський простір, безпека, Європейський Союз, співробітництво, ефективність, удосконалення, правоохоронна сфера

В статье обоснована необходимость расширения европейского пространства юстиции, свободы и безопасности; выяснено место Украины в этом процессе. Определены ключевые факторы, которые стоят на пути Украины к получению статуса полноправного члена Европейского Союза, что позволило классифицировать их на внутренние и внешние. Сформулированы приоритетные направления сотрудничества Европейского Союза и Украины в сфере юстиции, свободы и безопасности; дана их характеристика. Предложены конкретные пути повышения эффективности взаимодействия правоохранительных органов Украины и Европейского Союза (как его специальных институций, так и национальных правоохранительных органов государств-членов) в правоохранительной сфере. Акцентируется внимание на необходимости внедрения практики контроля качества сотрудничества Украины и Европейского Союза в правоохранительной сфере.

Ключевые слова: европейское пространство, безопасность, европейский Союз, сотрудничество, эффективность, усовершенствование, правоохранительная сфера

The need to expand European space in the sphere of justice, freedom and security is grounded in the paper; the place of Ukraine in this process is elucidated. The key factors that stand in Ukraine's way becoming a full member of the European Union are determined. This allowed classifying them into internal and external factors. Priority areas of cooperation between the European Union and Ukraine in the field of justice, freedom and security are formulated; their characteristics are provided. Specific ways to improve the efficiency of such a cooperation of law

enforcement agencies of Ukraine and the European Union (both its special institutions and national law enforcement agencies of the member states) within law enforcement sphere are offered. Special attention is paid on the necessity of introducing quality control practices of cooperation between Ukraine and the European Union within law enforcement sphere.

Key words: European space, security, European Union, cooperation, efficiency, improvement, law enforcement sphere.

Зростання ролі та значення Європейського Союзу в Європі та у всьому світі викликано істотним збільшенням сучасних викликів і загроз належному функціонуванню усіх сфер життєдіяльності суспільства. До числа таких загроз належать, зокрема: стрімке поширення тероризму, збільшення випадків незаконного транспортування зброї та наркотичних речовин, суттєве (у порівнянні з попередніми роками) збільшення кількості осіб, що мігрують до Європи з інших держав світу, у тому числі і територією України. Усі ці загрози потребують адекватного підходу з боку Європейського Союзу, спроможності забезпечити безпеку своїх громадян у межах єдиного ринку, водночас дотримуючись прав вихідців із третіх країн, що легально проживають у країнах Європейського Союзу [1, с. 183].

Зважаючи на викладене вище, одним із пріоритетних напрямів діяльності Європейського Союзу є створення для усіх держав-членів спільного простору юстиції, свободи та безпеки. Основним призначенням цього масштабного інноваційного проекту є забезпечення верховенства права та поваги до прав людини і основоположних свобод [2]. Створення спільного простору юстиції, свободи і безпеки було зумовлено усвідомленням усіма без виключення державами-членами Європейського Союзу необхідності робити власний внесок у вирішення існуючих проблем у правоохоронній сфері, розробити дієвий механізм протидії злочинності та мінімізації її негативних проявів. Адже гармонійне функціонування сфери свободи, безпеки та справедливості є передумовою подальшого розвитку та ефективної діяльності самого Європейського Союзу та його держав-членів [3, с. 172].

Надійною гарантією належного функціонування європейського простору юстиції, свободи та безпеки є забезпечення необхідного рівня правопорядку не

лише на території кожної держави-члена Європейського Союзу та усієї міжнародної організації в цілому, а й на прилеглих до неї територіях. Таким чином, характерною відзнакою спільного простору юстиції, свободи та безпеки є необхідність гармонійного поєднання двох його аспектів: зовнішнього та внутрішнього. Зрозуміло, що внутрішній аспект цього простору передбачає об'єднання зусиль правоохоронних органів держав-членів Європейського Союзу (далі – ЄС) на забезпечення внутрішньої безпеки та підтримання правопорядку на території усього Співтовариства, створення низки спеціалізованих органів (інституцій), діяльність яких має бути спрямована на сприяння роботі національних правоохоронних органів.

Що ж стосується зовнішнього аспекту, то хотілося б зазначити, що держави-члени Європейського Союзу мають спільні кордони з державами, які не входять до складу цієї міжнародної організації. У зв'язку з цим важливого значення набуває налагодження ефективного співробітництва Європейського Союзу (як його окремих інституцій, так і відповідних національних правоохоронних органів) з сусідніми країнами у правоохоронній сфері. Це дозволить забезпечити більш сталий рівень безпеки та правопорядку на території Європейського Союзу, а також розшити його далеко за межі Співтовариства, що дозволить створити загальноєвропейський простір безпеки та правопорядку. У зв'язку з цим слушною є точка зору О. Довжука та Р. Колишка, що одним із основних завдань Європейського Союзу є діяльність із попередження та врегулювання криз поблизу кордонів цієї міжнародної організації [4]. Україна є однією із країн, що мають спільний кордон з державами-членами Європейського Союзу. Після останнього розширення Європейського Союзу, яке відбулося 1 травня 2004 року, ЄС і Україна вперше стали межувати між собою і як безпосередні сусіди почали стикатися зі спільними викликами у боротьбі із злочинністю, тероризмом та іншими видами незаконної діяльності транскордонного характеру [5]. Таким чином, зважаючи на курс України на європейську інтеграцію, обраний та закріплений у Стратегії інтеграції України до Європейського Союзу від 11 червня 1998 року, та беручи

до уваги Угоду про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, підписану 27 червня 2014 року, важливого значення набуває посилення співробітництва між Європейським Союзом та Україною у сфері юстиції, свободи та безпеки.

Основні напрями співробітництва України з Європейським Союзом у найбільш пріоритетних сферах суспільного життя визначені у Стратегії інтеграції України до Європейського Союзу від 11 червня 1998 року. До їх числа належать, зокрема, такі:

- адаптація законодавства України до законодавства Європейського Союзу, забезпечення прав людини;
- економічна інтеграція та розвиток торговельних відносин між Україною і Європейським Союзом;
- інтеграція України до ЄС у контексті загальноєвропейської безпеки;
- політична консолідація та зміцнення демократії;
- адаптація соціальної політики України до стандартів Європейського Союзу;
- культурно-освітня і науково-технічна інтеграція;
- регіональна інтеграція України;
- галузева співпраця;
- співробітництво у галузі охорони довкілля [6].

Аналіз змісту основних напрямів співробітництва України з Європейським Союзом дає можливість дійти висновку, що у 1998 році недостатня увага як з боку Європейського Союзу, так і з боку України приділялася питанням забезпечення правопорядку в усіх його аспектах, протидії найбільш небезпечним видам злочинів. Переважно мова йшла виключно про необхідність забезпечення загальноєвропейської безпеки в усіх її вимірах, досягнення належного стану якої має стати для України гарантією власної безпеки. Дещо більшої конкретизації пріоритетні напрями співробітництва Європейського Союзу та України у правоохоронній сфері набули у Плані Дій Україна – ЄС у сфері юстиції, свободи та безпеки [5], який

був прийнятий у Люксембурзі 18 червня 2007 року на засіданні Ради з питань співробітництва Україна – ЄС, а також Плані-графіку його імплементації, який був ухвалений у Києві 10 квітня 2008 року під час засідання Підкомітету № 6 «Юстиція, свобода, безпека» Комітету співробітництва Україна – ЄС.

Злагоджена робота усіх уповноважених органів державної влади України в рамках реалізації усіх напрямів співробітництва повинна була до 2007 року створити передумови, необхідні для набуття Україною статусу повноправного члена Європейського Союзу. Але, на жаль, цей процес був дещо розтягнутий у часі, що певним чином негативно відобразилося на якості та своєчасності внутрішніх перетворень, вкрай необхідних для логічного завершення євроінтеграційного курсу України – набуття статусу повноправного члена Європейського Союзу. Як зазначається у доповіді Центру Разумкова, європейська інтеграція, на жаль, досі не стала вагомим фактором, що сприяє підвищенню якості життя громадян, запровадженню ефективного врядування за європейськими принципами і стандартами [7]. На нашу думку, причини, що призвели до цього, можна класифікувати на зовнішні та внутрішні. До зовнішніх причин належать, зокрема, такі: значна кількість внутрішніх трансформаційних процесів всередині самого Європейського Союзу, викликаних останнім етапом розширення; складний перебіг конституційного процесу; неоднозначне ставлення керівництва окремих держав-членів Європейського Союзу до України як потенційного члена цієї організації; недостатнього відкрите та прозоре висвітлення з боку Європейського Союзу для української громадськості усіх переваг та перспектив членства в ЄС.

Що стосується внутрішніх причин, то найбільш значущими із них є: недостатньо чітке визначення керівництвом держави стратегічних пріоритетів європейської інтеграції; перманентна політична криза в Україні; недосконала та фрагментарна робота з населенням щодо ознайомлення зі значенням євроінтеграційної політики для української держави та суспільства; неготовність або небажання національної політичної еліти здійснювати публічне адміністрування за європейськими нормами та стандартами

(недотримання європейської політичної культури); недостатньо висока якість кадрового забезпечення євроінтеграційного процесу.

Хотілося б звернути увагу, що на недостатньо відкритому та прозорому висвітленні для українського громадськості усіх переваг та перспектив членства в ЄС як з боку Європейського Союзу, так і з боку відповідних органів державної влади України (одночасно внутрішня та зовнішня причина) акцентували увагу фахівці Центру Разумкова ще у 2007 році [7], але, на жаль, не було вжито необхідних заходів у цьому напрямку.

Новим найбільш вагомим документом, який прийнятий останнім часом з метою усунення наведених вище недоліків та норми якого безпосередньо спрямовані на сприяння, зберігання й зміцнення миру та стабільності у регіональному та міжнародному вимірах, посилення співробітництва у сфері юстиції, свободи та безпеки, є Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, підписана 27 червня 2014 року. Відповідно до зазначеної Угоди до числа пріоритетних напрямів співробітництва Європейського Союзу та України у сфері юстиції, свободи та безпеки відносяться такі:

- забезпечення верховенства права та поваги до прав людини і основоположних свобод;
- забезпечення належного рівня захисту персональних даних відповідно до найвищих європейських та міжнародних стандартів;
- співробітництво у сфері міграції, притулку та управління кордонами;
- боротьба з легалізацією (відмиванням) коштів та фінансуванням тероризму;
- співробітництво у боротьбі з незаконним обігом наркотичних засобів, прекурсорів та психотропних речовин;
- боротьба зі злочинністю та корупцією;
- співробітництво у боротьбі з тероризмом;
- правове співробітництво [2].

Але, необхідно обов'язково враховувати, що сучасні геополітичні зміни у світі в цілому та в Європі зокрема призвели до того, що різноманітні політичні, економічні, воєнні та соціальні чинники також здійснюють вплив на ефективне функціонування сфери юстиції, свободи та безпеки, формування дружніх відносин між державами-членами Європейського Союзу та Україною. Отже, на нашу думку, пріоритетні напрями співробітництва Європейського Союзу та України у сфері юстиції, свободи та безпеки не можуть обмежуватися виключно тими, що зазначені у наведених вище документах. Підтвердженням такої точки зору є Стратегія інтеграції України до Європейського Союзу, де зазначено, що зміцнення безпеки України пов'язане і з забезпеченням економічної безпеки та політичної стабільності у державі [6]. Таким чином, реалізація усіх завдань, що стоять перед кожним напрямом співробітництва в окремій сфері створює необхідні передумови для забезпечення загальноєвропейської безпеки в усіх її вимірах.

Розглянемо коротко основні здобутки, які останнім часом були досягнуті Україною у сфері юстиції, свободи та безпеки у рамках налагодження співробітництва з Європейським Союзом.

Однією із необхідних умов Європейського Союзу щодо лібералізації візового режиму для України є посилення боротьби з корупцією. В рамках виконання рекомендацій експертів Європейської Комісії щодо вдосконалення положень антикорупційного законодавства в Україні у травні 2014 року прийнято Закон «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у сфері державної антикорупційної політики у зв'язку з виконанням Плану дій щодо лібералізації Європейським Союзом візового режиму для України» [8]. Даним документом вносяться зміни та доповнення до значної кількості нормативно-правових актів, зокрема, Кодексу України про адміністративні правопорушення, Кримінального кодексу України, законів України «Про звернення громадян», «Про банки та банківську діяльність», «Про Військову службу правопорядку у Збройних Силах України», «Про засади запобігання і протидії корупції» тощо. Підтримуємо точку зору К.В. Берднікової, що

прийняті зміни додадуть ефективності системі здійснення фінансового контролю та контролю за дотриманням законодавства щодо врегулювання конфлікту інтересів, а також створять додаткові правові механізми запобігання і протидії корупції серед осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування [9, с. 21]. Прийняття даного Закону створило необхідні передумови для посилення антикорупційної боротьби, мінімізації корупційних проявів як у приватному, так і у державному секторі, врегулювання конфлікту інтересів у діяльності осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування.

Особливої уваги в контексті виконання Україною міжнародних зобов'язань щодо запровадження антикорупційних стандартів потребує прийняття у жовтні 2014 року Закону України «Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014-2017 роки» [10]. У даному нормативно-правовому акті запроваджено чітку законодавчу та інституційну основу для формування та реалізації антикорупційної політики, орієнтовану на налагодження співпраці органів державної влади та громадськості. В рамках реалізації даної політики передбачається створення в Україні системи прийняття рішень щодо антикорупційної політики, яка буде функціонувати на основі результатів аналізу достовірних даних про корупцію та чинників, які до неї призводять, зокрема статистичних спостережень, моніторингу виконання цих рішень та їх впливу на стан справ з питань запобігання корупції незалежним спеціалізованим органом із залученням представників громадянського суспільства, а також формування суспільної підтримки у подоланні корупції.

У ході реалізації такого напрямку співробітництва Європейського Союзу та України як боротьба з легалізацією (відмиванням) коштів та фінансуванням тероризму розроблено проект Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення». Необхідність прийняття даного нормативно-правового акту зумовлена

прагненнями України виконати рекомендації Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням грошей та фінансування тероризму (FATF). Проект Закону «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» спрямований на забезпечення реалізації положень нових міжнародних стандартів в сфері протидії відмиванню коштів та боротьби з фінансуванням тероризму [11]. Також, як зазначається у Пояснювальній записці до законопроекту, його метою є виконання домовленостей в рамках угоди «стенд-бай» (SBA) з Міжнародним валютним фондом і урахування пропозицій до національного законодавства експертів FATF, МВФ та Комітету Ради Європи з оцінки заходів протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму (MONEYVAL).

До числа основні здобутків проекту Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» слід віднести такі:

- запровадження системи фінансового моніторингу, визначення кола її суб'єктів та їх компетенції;
- визначення правового статусу відповідального працівника суб'єкта первинного фінансового моніторингу;
- запровадження спеціального порядку подання інформації з питань фінансового моніторингу;
- визначення фінансових операцій, що підлягають обов'язковому фінансовому моніторингу, внутрішньому фінансовому моніторингу та процедур, що можна з ними здійснювати, тощо.

Особливу увагу хотілося б звернути на визначення у законопроекті переліку органів державної влади України, які уповноважені на забезпечення міжнародного співробітництва з різноманітними міжнародними організаціями (у тому числі і з Європейським Союзом) у сфері запобігання та протидії

легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

Аналіз основних положень проекту Закону дає підстави зробити висновок, що прийняття даного законопроекту має стати підтвердженням європейського курсу України та одним із необхідних кроків у напрямку недопущення використання фінансової системи для спрямування кримінальних або навіть законних грошей на терористичні цілі.

В рамках налагодження ефективного співробітництва між Україною та Європейським Союзом у сфері міграції, притулку та управління кордонами вжито такі заходи:

- у 2011 році створено Державну міграційну службу України, на яку покладено обов'язок щодо реалізації державної політики у сферах міграції (імміграції та еміграції), у тому числі протидії нелегальній (незаконній) міграції, громадянства, реєстрації фізичних осіб, біженців та інших визначених законодавством категорій мігрантів;

- частково приведено національне законодавство, що регулює специфіку управління міграційними процесами, у відповідність до європейських стандартів, зокрема, прийнято Концепцію державної міграційної політики, Концепцію створення єдиної інформаційно-аналітичної системи управління міграційними процесами, План заходів щодо інтеграції мігрантів в українське суспільство на 2011-2015 роки;

- розпочато виконання проекту «Посилення управління міграційними процесами та співпраця із реадмісії у Східній Європі (МЮКЕСО)» (строк виконання – два роки, загальний бюджет – 2 млн. євро), спрямований на удосконалення управління міграцією в Україні, Білорусі та Молдові [12, с. 31];

- побудовано нові пункти тимчасового утримання на території прикордонних регіонів України (зокрема в Луганській, Сумській, Львівській областях) тощо.

Звісно, що наведені вище заходи є одним із необхідних чергових кроків у напрямку до наближення державної політики України у сфері міграції до

європейських стандартів. Нові реалії сьогодення, спрямовані на підвищення рівня національної безпеки шляхом запобігання виникненню неконтрольованих міграційних процесів та ліквідації їх наслідків, вимагають вироблення сучасних механізмів використання на належному рівні міграційних процесів та мінімізації негативного впливу міграції (як внутрішньої, так і зовнішньої) на рівень національної безпеки та стан правопорядку в державі. Таким чином, до числа пріоритетних заходів щодо підвищення ефективності реалізації державної політики України у сфері міграції шляхом приведення її у відповідність до європейських стандартів можна також віднести такі:

- узгодження законодавства України у сфері міграції з міжнародними, зокрема європейськими, стандартами;
- орієнтація діяльності відповідних органів державної влади на виявлення причинно-наслідкових зв'язків міграційних процесів та своєчасне вироблення адекватних заходів щодо недопущення виникнення негативних причин або настання небажаних наслідків, які впливають на стан соціально-економічного розвитку держави;
- налагодження необхідного рівня інформаційної взаємодії усіх органів державної влади, діяльність яких безпосереднього пов'язана із управлінням міграційними процесами;
- створенням сприятливих умов та механізмів для повернення в Україну громадян України, які постійно проживають на території інших держав, з метою зменшення еміграційних потоків;
- вироблення дієвого механізму посилення соціального та правового захисту громадян України, які працюють за кордоном;
- забезпечення інтеграції іноземців та осіб без громадянства, які перебувають в Україні на законних підставах, в українське суспільство та ін.

З метою приведення системи захисту персональних даних України у відповідність до стандартів Європейського Союзу та Ради Європи у липні 2013 року прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення системи захисту персональних даних». Даним

нормативно-правовим актом Уповноваженому Верховної Ради України з прав людини передано функції у сфері нагляду за дотриманням вимог законодавства про захист персональних даних та повноваження у визначенні особливостей обробки персональних даних, що в повній мірі забезпечує принцип незалежності уповноваженого органу у сфері захисту персональних даних [13]. Окрім цього, зазначеним Законом термінологічний апарат Закону України «Про захист персональних даних» приведено у відповідність до законодавства ЄС, забезпечено баланс між правом на приватність та свободою вираження поглядів, посилено роль структурних підрозділів або окремих юридичних осіб, які відповідають за обробку персональних даних [12, с. 32]. Значущість приведення системи захисту персональних даних України у відповідність до стандартів Європейського Союзу підкреслюється тим фактом, що виключно після цього можливе підписання Угоди про оперативне співробітництво між Україною та Європейським поліцейським офісом (Європол) та Угоди про співробітництво між Україною та Європейським бюро з питань юстиції (Євроюст), які були парафовані ще у 2010 та 2011 роках відповідно. Слід зазначити, що прийняття Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення системи захисту персональних даних» є одним із необхідних кроків у напрямку до вироблення єдиної системи захисту персональних даних у найбільш важливих сферах життєдіяльності людини шляхом запровадження дієвого механізму захисту прав на власні персоналі дані та запровадження можливості самою особою встановлювати режим конфіденційності таких даних.

Якщо вже зайшла мова про спеціальні установи Європейського Союзу, уповноважені вживати заходів у напрямку реалізації правоохоронної функції, вважаємо за необхідне коротко зупинитися на їх характеристиці. Отже, основними європейськими інституціями, на які покладені функції щодо налагодження співробітництва держав-членів Європейського Союзу з питань протидії злочинності та здійснення неупередженого правосуддя, є Європол та Євроюст. Ці основні правоохоронні органи Європейського Союзу виконують

конкретні завдання взаємної допомоги, координують зусилля між органами поліції, митної служби, імміграції та юстиції Європейського Союзу [14, с. 128].

На Європол покладено обов'язок щодо запобігання організованим злочинності на території Європейського Союзу, контролю за її станом. Під час виконання покладених на нього функцій Європол уповноважений координувати діяльність національних правоохоронних органів (у першу чергу, поліції) держав-членів ЄС, надавати їм допомогу інформаційного характеру, технічну допомогу тощо. Координація здійснюється переважно у формі постійних контактів офіцерів зі зв'язку, відряджених до різних держав-членів ЄС, а також через наради керівників національних відділів зі зв'язків із Європолом [14, с. 129]. Слід зазначити, що Європол, крім взаємодії з національними правоохоронними органами держав-членів ЄС уповноважений взаємодіяти з Євроюстом.

Євроюст був створений з метою підвищення ефективності діяльності правоохоронних органів держав-членів ЄС у сфері розслідування та судового переслідування особливо небезпечних міжнародних злочинів і, передусім, організованої злочинності [14, с. 129]. Тобто, на відміну від Європолу, на який покладено, у першу чергу, обов'язок щодо протидії організованим злочинності, аналізу причин її розповсюдження, Євроюст уповноважений координувати діяльність тих національних правоохоронних органів, що безпосередньо займаються кримінальним переслідуванням або розслідуванням кримінальних справ (тобто займається виконанням слідчих функцій).

Як вже було зазначено раніше, Україна досі не є членом ані Європолу, ані Євроюсту. Але, Україна та Європейський Союз вживають активних заходів щодо налагодження тісного співробітництва у цій сфері. Так, зокрема, 4 грудня 2009 р. у м. Київ під час Саміту Україна – ЄС була підписана Угода між Україною та Європолом про стратегічне співробітництво; наразі тривають переговори щодо проекту Угоди про оперативне співробітництво між Україною та Європолом. Що стосується співробітництва Євроюстом, то на сьогодні вже узгоджено проект Угоди про співробітництво між Україною та Євроюстом

тривають переговори щодо її підписання. Отже, слід звернути увагу, що налагодження ефективного співробітництва між Україною, Європолом та Євроюстом у правоохоронній сфері є необхідним кроком на шляху до набуття членства в цих двох організаціях, що у результаті має призвести до підвищення ефективної реалізації правоохоронної функції держави.

Таким чином, проведений аналіз дозволив дійти висновку, що протягом останніх років Європейський Союзу почав активно співробітничати із державами, що не входять до числа його членів (однією із таких держав є Україна), свідченням чого є численні двосторонні програмні акти, норми яких носять як рекомендаційні, так і обов'язкові для виконання приписи. Ці документи розглядаються сторонами як засіб імплементації програм ЄС на двосторонньому рівні, водночас передбачається активне застосування національних програмних актів для їх імплементації в Україні [15, с. 100].

На нашу думку, особливу увагу слід приділяти запровадженню практики контролю якості співробітництва України та Європейського Союзу у правоохоронній сфері, що дозволить своєчасно виявити недоліки та прорахунки в організації такого співробітництва, виробити рекомендації щодо підвищення його ефективності та дотримання графіку заходів і процедур у цьому напрямку. У даному контексті важливого значення набуває здійснення моніторингу співробітництва, який повинен проводитися як державними органами, так і неурядовими (на замовлення держави), що дозволить забезпечити максимально достовірний результат.

Література

1. Зозуля Є.В. Генезис співпраці країн-членів Європейського Союзу та України в галузі безпеки, внутрішніх справ та правосуддя / Є.В. Зозуля // Вісник Академії адвокатури України. – 2011. – № 2(21). – С. 182-189.
2. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони : від 27.06.2014 // Офіційний вісник України. – 2014. - № 75. – Т. 1. – Ст. 2125.
3. Пшевлоцька Т. Співробітництво держав-членів Європейського Союзу з питань подолання злочинності крізь призму становлення зони свободи, безпеки та справедливості

ЄС / Т. Пшевлотька // Вісник Львівського університету. Серія міжнародні відносини. – 2008. – Вип. 25. – С. 171-178.

4. Довжук О. Правові засади співробітництва між Україною та Європейським Союзом у сфері свободи, безпеки та правосуддя / О. Довжук, Р. Колишко // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Міжнародні відносини. – 2007. - № 35-36. – С. 54-60.

5. План дій Україна – ЄС у сфері юстиції, свободи та безпеки : від 18.06.2007 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_956

6. Про затвердження Стратегії інтеграції України до Європейського Союзу : указ Президента України : від 11.06.1998, № 615 // Офіційний вісник України. – 1998. - № 24. –Ст. 870.

7. Україна – ЄС: до нового етапу співробітництва // Національна безпека і оборона. – 2007. - № 5(89). – С. 2-10.

8. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у сфері державної антикорупційної політики у зв'язку з виконанням Плану дій щодо лібералізації Європейським Союзом візового режиму для України : Закон України : від 13.07.2014,. № 1261-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 28. – Ст. 937.

9. Берднікова К.В. Зміни антикорупційного законодавства України як крок до адаптації національного законодавства зі стандартами Європейського Союзу / К.В. Берднікова // Адміністративне право і процес. – 2014. - № 3(9). – С. 15-22.

10. Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014-2017 роки : Закон України : від 14.10.2014,. № 1699-VII // Урядовий кур'єр. – від 19.10.2014. – № 200.

11. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення : проект Закону України : від 12.09.2014, № 5067 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=52162

12. Інформація «Про імплементацію у 2013 році Порядку денного асоціації Україна – ЄС [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://darn.kievcity.gov.ua/done_img/f/2171_1299959528.pdf

13. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення системи захисту персональних даних : Закон України : від 03.07.2013,. № 383-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 14. – Ст. 252.

14. Каркач П. Координація діяльності правоохоронних органів держав-членів Європейського Союзу / П. Каркач // Історико-правовий часопис. – 2013. - № 1. – С. 127-134.

15. Бабін Б. Правове програмне регулювання взаємодії України та Європейського Союзу / Б. Бабін // Український часопис міжнародного права. – 2013. - № 1. – С. 97-101.